

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Корекційна педагогіка та
основи інклюзії у фізичній терапії**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Затверджено на засіданні кафедри
фізичної терапії, ерготерапії
Протокол №5 від “19” жовтня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Корекційна педагогіка та основи інклюзії у фізичній терапії
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	227 Фізична терапія, ерготерапія
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	нормативна
Курс / семестр	3/5,6
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/teacher/course/view/2196

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
<p>Мета курсу – формування у студентів системних знань і практичних навичок з корекційної педагогіки та інклюзії, необхідних для адаптації програм фізичної терапії до потреб осіб із функціональними обмеженнями. Метою курсу є підготовка студентів до роботи в інклюзивному середовищі, сприяння інтеграції осіб із особливими потребами в суспільство та покращення їхнього фізичного, емоційного та соціального стану за допомогою фізичної терапії. Курс забезпечує здатність розробляти та реалізовувати індивідуальні та групові програми фізичної терапії для осіб із порушеннями розвитку, руховими дисфункціями, сенсорними розладами, а також сприяє формуванню толерантності, емпатії та професійної відповідальності у фахівців.</p>
Компетентності
<p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність проводити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

Програмні результати навчання

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПРН 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
5 семестр			
1.	Тема 1. Вступ до корекційної педагогіки та інклюзії.	Студенти розуміють основні поняття дисципліни, здатні пояснити принципи інклюзії та обґрунтувати її важливість у фізичній терапії.	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи.
2.	Тема 2. Особливості розвитку дітей з особливими освітніми потребами.	На лекції розглядаються типи порушень розвитку (фізичні, психічні, сенсорні, емоційні) та їхній вплив на фізичний стан. Особлива увага приділяється адаптації підходів фізичної терапії до роботи з дітьми різних категорій. Студенти знають основні характеристики дітей з особливими потребами, розуміють специфіку адаптації фізичної терапії для різних груп пацієнтів.	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи.
3.	Тема 3. Інклюзивна освіта та її роль у фізичній терапії.	Лекція присвячена інклюзивній освіті як основі для соціалізації дітей з порушеннями розвитку. Розглядаються способи впровадження інклюзивних підходів у фізичній терапії та принципи співпраці з освітніми закладами. Студенти вміють застосовувати принципи інклюзивної освіти у практиці фізичної терапії та співпрацювати з іншими спеціалістами.	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи.
4.	Тема 4. Методи корекційно-педагогічної роботи у фізичній терапії.	Розглядаються основні методи корекційної педагогіки, що застосовуються у фізичній терапії, включаючи сенсорну інтеграцію, арт-терапію, ігрові методи. Особлива увага приділяється їх адаптації до різних типів порушень. Студенти знають та вміють обґрунтувати вибір методів	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи.

		корекційної педагогіки залежно від індивідуальних потреб пацієнта.	
5.	Тема 5. Організація проведення занять у спеціальних медичних групах для дітей з патологією сечовидільної системи та обміну речовин.	Після вивчення теми студенти зможуть пояснити принципи організації фізичних занять для дітей із захворюваннями сечовидільної системи та порушеннями обміну речовин. Вони навчатимуться розробляти адаптовані фізичні навантаження, що враховують стан здоров'я та індивідуальні особливості дітей. Студенти засвоять методи контролю фізичної активності, зокрема моніторинг рівня втоми, оцінку стану серцево-судинної системи та водно-сольового балансу. Також вони навчатимуться використовувати спеціальні вправи для покращення функції нирок, корекції порушень обміну речовин та профілактики ускладнень.	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи.
6.	Тема 6. Особливості і методика занять з учнями з патологією опорно-рухового апарату.	Після опанування теми студенти зможуть визначати особливості фізичного розвитку та обмеження рухової активності у дітей із патологіями опорно-рухового апарату. Вони навчатимуться розробляти та впроваджувати корекційно-реабілітаційні заняття, що сприяють зміцненню м'язів, покращенню рухливості суглобів та запобіганню контрактурам. Студенти засвоять методи адаптивної фізичної культури, зокрема використання допоміжних засобів (гімнастичних снарядів, ортопедичних пристроїв) та технік пасивної та активної реабілітації. Також вони зможуть розробляти індивідуальні та групові програми занять, спрямовані на поліпшення координації рухів, рівноваги та загального фізичного стану учнів.	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи.

6 семестр			
1.	Тема 1. Робота з дітьми із сенсорними порушеннями (порушення слуху та зору).	<p>Після вивчення теми студенти зможуть розуміти особливості розвитку та навчання дітей із порушеннями слуху та зору. Вони навчаться застосовувати спеціальні методики комунікації, зокрема дактильну абетку, жестову мову та тактильні методи взаємодії. Студенти засвоять адаптивні підходи до організації освітнього процесу та фізичних занять для дітей із сенсорними порушеннями, включаючи використання візуальних, тактильних і слухових підказок. Вони також навчаться створювати інклюзивне середовище, що сприяє комфортній соціалізації та розвитку таких дітей. Крім того, студенти отримають навички співпраці з батьками та спеціалістами (сурдопедагогами, тифлопедагогами, логопедами) для ефективної корекційної роботи.</p>	<p>Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи.</p>
2.	Тема 2. Особливості роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями.	<p>Розкриває аспекти роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку, розумовою відсталістю та іншими інтелектуальними порушеннями. Розглядаються техніки стимулювання рухової активності та формування мотивації. Студенти володіють знаннями про специфіку роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями, здатні розробляти відповідні програми фізичної терапії.</p>	<p>Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи.</p>
3.	Тема 3. Інклюзивне середовище у фізичній терапії: адаптація простору.	<p>Створенню безпечного та доступного інклюзивного середовища для проведення фізичної терапії. Висвітлюються питання адаптації фізичного простору, обладнання та засобів комунікації. Студенти вміють створювати доступне середовище для пацієнтів із різними потребами та адаптувати обладнання до їхніх можливостей.</p>	<p>Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи.</p>

4.	Тема 4. Міждисциплінарна взаємодія у корекційній педагогіці та фізичній терапії.	Створенню безпечного та доступного інклюзивного середовища для проведення фізичної терапії. Висвітлюються питання адаптації фізичного простору, обладнання та засобів комунікації. Студенти вміють створювати доступне середовище для пацієнтів із різними потребами та адаптувати обладнання до їхніх можливостей.	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи.
5.	Тема 5. Оцінка ефективності корекційної та фізичної терапії.	Розглядаються методи оцінювання прогресу пацієнтів у процесі корекційної роботи та фізичної терапії, критерії успішності реабілітації. Студенти вміють оцінювати результати терапії, аналізувати динаміку стану пацієнта та коригувати терапевтичний план.	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи.
6.	Тема 6. Підсумки та сучасні тенденції у корекційній педагогіці та фізичній терапії.	Лекція узагальнює знання студентів, висвітлює новітні підходи та технології, що використовуються у роботі з дітьми з особливими потребами. Студенти розуміють сучасні тенденції у корекційній педагогіці та фізичній терапії, здатні застосовувати інноваційні методи у своїй практиці.	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичне заняття	80
Самостійна робота	10
Додаткова робота	10
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (відносна вага)

Робота на парах	Оцінка за контроль самостійної роботи	Оцінка за додаткову роботу	Разом
80	10	10	100

- Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.
- По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,8, відповідно – максимальний бал за всі отриманні заняття у підсумку може скласти 80 балів.

Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 80 балів), отриманих балів за контроль самостійної роботи (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,1, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 10 балів), оцінки за письмову (додаткову) роботу (написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, зарахування результатів неформальної освіти і т.д.) (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,1, відповідно максимальний бал може скласти 10 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.

- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, проведення розрахунків, лабораторних робіт, написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо.
- Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні вміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні вміння та

навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми), таблиці та інше.
Література:	
Основна	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Фіголь Н.А. Основи корекційної педагогіки та інклюзивної освіти / Н.А. Фіголь. – Кременчук: Кременчуцький педагогічний коледж імені А.С. Макаренка, 2019. – 90 с. 2. Миронова С.П. Основи корекційної педагогіки / С.П. Миронова. – Київ: 2020. – 143 с. 3. Мартинчук О.В. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки "Дошкільна освіта"* / О.В. Мартинчук. – Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. – 283 с. 4. Назарова Н.М. (ред.) Спеціальна педагогіка: навчальний посібник* / Н.М. Назарова (ред.). – Москва: Академія, 2000. – 400 с. 5. Лорман Т. Сім стовпів інклюзивної освіти. Як перейти від запитання "Чому?" до запитання "Як?" // Дефектологія. Особлива дитина: навчання і виховання. – 2010. – №3 (57). – С. 3-11. 6. Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами: навчально-методичний посібник у 9 частинах. – Київ: 2010. 7. Міронова С.П. Інклюзивна освіта в сучасному соціокультурному просторі / С.П. Міронова. – Київ: Вид-во Київського університету, 2016. – 267 с. 8. Швед М.В. Теорія та методика корекційної педагогіки / М.В. Швед. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2015. – 328 с. 9. Журавель Т.П. Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами / Т.П. Журавель. – Одеса: ВМВ, 2019. – 186 с. 	

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра фізичної терапії, ерготерапії м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 103 тел. (0342) 59-60-20 https://kfte.pnu.edu.ua kfte@pnu.edu.ua
Викладач	Наконечна Світлана Павлівна
Контактна інформація викладача	svitlana.nakonechna@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що
--------------------------	---

	<p>регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника □ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. □ Положення про запобігання академічному плагіату Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника . □ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. □ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.):</p> <p>Пропуски семінарських, практичних, лабораторних занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку. Студент зобов’язаний відпрацювати пропущене заняття, щоб бути допущеним до здачі екзамену.</p> <p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за</p>

	<p>порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.</p> <p>Також за рішенням кафедри фізичної терапії, ерготерапії студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Викладач: Наконечна Світлана Павлівна